

La tartera de Cambrils, al Solsonès

Geològicament, forma part del que ara s'anomenen Pirineus meridionals (tot i que molt sovint encara es coneixen amb el nom de Prepirineus). Es tracta d'un conjunt de mantells de corriments que a Catalunya han patinat cap al sud, mentre que a Occitània ho han fet cap al nord. Sovint aquests mantells han lliscat sobre uns materials plàstics constituïts per nivells de guixos (amb sals) i d'argiles. Aquests nivells plàstics pertanyen al triàsic superior (a les anomenades fàcies Keuper), uns materials sedimentats fa uns 225-205 milions d'anys, aproximadament.

En aquesta zona hi conflueixen dos mantells, tot i que sols un és ben bé a Cambrils: es tracta dels sectors orientals del mantell de Bòixols. Més a llevant, i també al nord, hi ha el mantell del Cadí. Al primer mantell hi predominen els materials triàsics del Keuper a la part baixa, i a sobre hi ha principalment els nivells carbonatats del cretaci superior (del Maastrichtià, d'una antiguitat d'uns 71-66 milions d'anys), i de l'Ilerdià, ja del paleogen (fa uns 55-52 milions d'anys).

En aquest indret hi ha una monumental esllavissada produïda fa segles, possiblement relacionada amb el terratrèmol de Lisboa - Cadis (del 1775) i també amb fenòmens periglaciàls de gelifracció, en gelar-se l'aigua a les esquerdes. Així, s'ha format un veritable riu de pedres muntanya avall. Tot i les causes esmentades, cal considerar la situació inestable de la mateixa muntanya, ja que a la part alta hi ha un massís de calcàries i a sota, un gruix de sediments plàstics. Alhora, tota la muntanya està esquarterada, en formar part de l'encavalcament frontal dels Pirineus sobre la depressió geològica de l'Ebre. Efectivament, tot aquest conjunt és a escassa distància (a uns 100-200 metres) de la falla Sudpirinenca, que marca el límit meridional dels Pirineus.

[despiece]FITXA TÈCNICA

Nom del paratge: La tartera de Cambrils.

Situació geogràfica: Terme municipal d'Odèn, comarca del Solsonès.

Situació geològica: Forma part dels Pirineus meridionals, a l'extrem oriental del mantell de Bòixols, molt a prop del mantell del Cadí.

Procedència del nom: Ve de l'acumulació de blocs que han anat lliscant muntanya avall, en fragmentar-se.

Trets geològics: Enormes blocs situats per sobre de la carretera L-410, cap al km 20, que han quedat a la vora de la carretera.

Materials geològics: Els materials fragmentats són principalment del període cretaci (d'edat Maastrichtià, 71-66 Ma). Els materials esllavissats estan cartografiats com a tarteres de l'holocè, el període on som ara.

Edat de formació: En una època relativament propera, probablement tres segles i escaig enrere.

Curiositats: A diferents llocs dels voltants de Cambrils, s'utilitzen les esquerdes que hi ha entre els blocs per guardar les patates en condicions òptimes de conservació i de frescor. També per donar aire a temperatura constant, que s'utilitza com a aire condicionant als restaurants, ja sigui

per refredar o escalfar segons l'època de l'any.[/despiece]